

EL TEMPS

L'activista Nadejda Tolokonnikova, en un acte de protesta de Pussy Riot a Moscou, alçant el puny com a símbol de defensa de la llibertat.

Nadejda Tolokonnikova, una de les membres del grup de punk Pussy Riot que van ser detingudes fa poc, ens parla sobre el sistema de Putin i també sobre la religió i l'alliberament de la dona a Rússia.

Si ens desplaçem a l'extrem sud-est de la ciutat de Moscou, podrem veure una mola de ciment que les 1.300 ocupants han batejat amb el nom de *la Bastilla*. Es tracta de la presó preventiva número 6, l'única presó per a dones que hi ha a la capital. Allí és on les activistes del grup Pussy Riot, condemnades a dos anys de presó, esperen a veure com acaba el procés d'apel·lació. Al videoclip que van enregistrar en una de les esglésies més importants del país demanaven a la Mare de Déu que "fera fora Putin". Si el seu recurs és desestimat, enviaran les tres joves a una colònia penal i només podran rebre visites dels familiars una vegada cada quinzena si la sentència els ho permet. L'entrevista que us presentem és amb Nadejda Tolokonnikova, considerada el cap polític d'aquest grup de protesta.

—Nadejda Andréievna, com és el vostre dia a dia a la presó?

—Me n'isc més o menys bé, tot i que és una presó russa. Vull dir que, malgrat tot l'encant soviètic, encara no ha progressat gaire. És com una mes-

“Volem una revolució”

cla de caserna i hospital. Ens despertem a les 6 del matí, esmorze i després toca anar als tribunals. La resta del dia, la dedique a escriure. O bé llig. Aquests últims dies he llegit la Bíblia i les obres de l'escriptor eslovè Slavoj Žižek, un filòsof marxista. El fet de no tenir llibertat de moviment no limita la llibertat de pensament.

—Us en penediu, de l'acció que va portar a terme a la catedral del Crist Salvador de Moscou?

—És clar que no, no em penedesc de res. Quan pense objectivament en la nostra situació, hi veig coses positives i coses negatives, però al final sempre arribe a la conclusió que el nostre judici ha estat un fet important, perquè ha permès de difondre la verdadera cara del sistema de Putin. Aquest sistema

s'ha sentenciat a si mateix per haver-nos condemnat a dos anys de presó sense haver comès cap delictes, i això és un fet que evidentment m'alegra.

—Vós teniu una filla de quatre anys. Abans d'entrar a l'església ja hi comptàveu, que us podien detenir. Però no us sembla que us heu comportat irresponsablement envers la vostra filla?

—Qui tinga por dels llops que no vaja al bosc. Jo no tinc por dels llops. Jo lluite perquè la meua filla pugui créixer en un país lliure. Si ens hagueren aplicat la llei, l'única cosa de què ens haurien pogut acusar seria d'infracció. Però això que patim ara és la revenja personal de Putin. Un sistema autoritari no sabem quan es venjarà ni com.

—Hi ha gent que us considera unes heroïnes que s'han atrevit a desafiar el sistema polític tan rígid de Putin d'una manera creativa. Alguns altres opinen que les vostres accions són de mal gust. Per exemple, estàveu embarassada de molts mesos quan us va manifestar en públic al Museu Biològic de Moscou tota nua amb un grup de joves que representaven una paròdia d'una orgia, com a burla de la cessió que s'acabava de produir al Kremlin.

—Cadascú és lliure d'opinar el que vulga. Les nostres performances són art modern. Només els experts poden dir si allò que fem és de mal gust. La resta són apreciacions subjectives.

—Quina opinió en tenen, els vostres pares, d'aquestes activitats?

—Després de la nostra actuació al Museu Biològic, el meu pare va deixar de parlar-me durant dos mesos, però va ser perquè no l'hi havia convidat. Des de llavors assisteix a gairebé totes les activitats de què forme part. Ma mare fa poc em va dir que dóna suport a la meua lluita per la llibertat russa. És a dir, que amb els meus pares no hi tinc cap problema.

—Formàveu part del grup artístic *Voina* ('guerra' en rus). A qui declareu la guerra?

—Les accions del grup artístic *Voina* són una prova de pes que mostren el conflicte entre l'estat i la societat. Quan es va crear aquest grup va ser la primera vegada que els artistes s'oposaven a l'autoritarisme de l'estat

d'una manera clara i amb un reclam d'atenció tan efectiu.

—**I Pussy Riot, què vol aconseguir?**

—Una revolució a Rússia.

—**Quina és la Rússia que voleu?**

—Una Rússia que fa temps que espere. Veig clar que vull acabar tot aquest mal. Faig tot açò intentant protegir al mateix temps la meua llibertat i les meues idees feministes.

—**Estimeu el vostre país?**

—Estime Rússia, però odie Putin.

—**Putin és l'home més poderós d'un dels països més poderosos del món. Creieu que es pot guanyar un rival com aquest?**

—L'omnipotència de Putin només és un miratge. No és etern. Això és un fet tan clar com que la maquinària propagandística de Putin exagera la plenitud de poders d'aquest president. No obstant això, Putin depèn d'occident en la mateixa proporció que occident té interès a exagerar la dimensió del seu poder. La realitat és que Putin és insignificant i miserable. Això ho pot veure tothom en la seua faceta com a persona i com a polític. Com pot ser que a un president se li ocrregia la idea d'anar al darrere de tres activistes de l'oposició d'aquesta manera?

—**La vostra acció i les vostres detencions han tingut més impacte en l'opinió pública mundial en favor dels drets humans i dels drets civils que no pas la mort d'alguns periodistes o la imposició de noves lleis que fan augmentar la repressió. Per què?**

—Perquè les nostres accions no eren trivials. Representaven la confrontació entre l'estat i la societat en el terreny religiós, polític i social. El nostre judici posa de manifest el caràcter repressiu del govern. El sistema de Putin s'enfonsa; no és propi d'una societat que viu al segle XXI. Recor-

“El sistema de Putin s'enfonsa; no és propi d'una societat que viu al segle XXI”

da més una societat tribal o un règim dictatorial del passat. No es pot trobar una explicació lògica de per què s'han empresonat tres activistes polítics només perquè van triar la catedral del Crist Salvador per a fer una aparició als mitjans de comunicació i arremetre contra el sistema.

—**Us semblen bé les mostres d'aprovació d'occident?**

—Ens alegrem de totes les mostres de suport que ens arriben.

—**Si hem entès bé les vostres accions, no apunteu només contra Putin, sinó que també teniu inclinacions anticapitalistes. Oleg Vorotnikov, un dels activistes de Voina, ja ens va justificar el robatori de menjar que vau portar a terme per a reclamar el dret fonamental a l'alimentació.**

—Efectivament. Nosaltres formem part del moviment global anticapitalista que es basa en les ideologies anarquistes, trotskistes, feministes i de les autonomies. El nostre anticapitalisme no conté cap orientació contra occident ni contra Europa. Nosaltres ens considerem part del món occidental i som producte de la cultura europea. Ara, sí que ens molesten els defectes de la societat de consum, però no fins al punt de voler eliminar-la. El factor fonamental de la nostra ideologia és la llibertat. Creiem en la llibertat occidental i, per tant, portem a terme una lluita per a aconseguir que la definició de llibertat s'acomplisca.

—**Us considereu feminista. Què és allò que caracteritza la dona russa d'avui dia?**

—La dona russa es debat entre els estereotips occidentals i els eslavofílics, però per desgràcia ens domina encara la imatge que teníem fa segles de la dona com a guardiana de la llar que cria els seus fills sense l'ajuda de l'home. Aquesta imatge prové de l'Església Ortodoxa, que s'entesta a fer de les dones unes esclaves, i la ideologia de Putin de la “democràcia sobirana” va en la mateixa direcció. Tant l'Església Ortodoxa com Putin rebutgen tot allò que siga occidental; també el feminisme. Així i tot, a Rússia hi va haver també una tradició similar al moviment d'alliberament de la dona que es va donar a occident, però Stalin es va encarregar de sufocar-lo. Espere que aquest moviment torne a ressorgir,

Performança de Pussy Riot a la catedral del

i si la nostra actuació aporta el seu gra d'arena a la causa, millor.

—**Escolliríeu una altra vegada un emplaçament religiós com a espai de protesta política?**

—Som artistes, i els artistes no es repeteixen. No ho deixariem de fer perquè tinguem por d'una altra represàlia, sinó perquè hem de ser fidels als nostres principis artístics.

—**Enteneu que hi ha molts russos que s'han sentit ofesos en les seues creences religioses quan us han vist ballar d'una manera tan violenta davant d'un altar?**

—El videoclip i la lletra de la música, que descriu els motius polítics de la nostra actuació, no contenien res que poguera ferir els sentiments religiosos. La situació va començar a canviar en el moment que els mitjans de comunicació estatals van informar sobre la nostra actuació i ens van culpar de fomentar l'odi religiós. Em sap greu que les coses hagen anat així, però al

Crist Salvador (Moscou). El vídeo que en van enregistrar els pot costar dos anys de presó.

cap i a la fi nosaltres i els nostres crítics ens hem convertit en les víctimes de la maquinària propagandística de Putin.

—**Us sembla bé que, com a mostra de suport, alguns grups es dediquen a trencar creus arreu de Rússia?**

—De cap manera, no ens agrada gens. Pussy Riot mai no ha actuat contra la religió. Foren els ideòlegs de Putin que ens van etiquetar de fomentadores de l'odi religiós, però els nostres motius eren clarament polítics.

—**En la conclusió del judici vau citar l'Antic Testament i el Nou Testament. Sou religiosa?**

—No crec en Déu, però crec que la religió és una part important dins la cultura.

—**Els alts càrrecs eclesiàstics han decidit de tractar-vos amb misericòrdia i amb indulgència. Creieu que tornareu a dir-los "fills de puta" com vau fer a la performance?**

—L'església va demanar clemència quan ja s'havia dictaminat la sen-

tència. Si hagués estat un sentiment sincer, per què no ho van dir abans de la sentència? Nosaltres no creiem en les bones intencions de l'Església de la mateixa manera que els testimonis de l'acusació tampoc no van creure que les nostres disculpes foren bones. Tampoc l'expressió "fills de puta" no anava adreçada als patriarques. Només la vam utilitzar per a completar la frase, com a partícula expletiva.

—**Davant el jurat us vau comparar amb Dostoievski i Soljenitsin. Podria ser que en algun moment us pujara la glòria al cap? Soljenitsin va estar vuit anys al gulag, i a Dostoievski el van condemnar a morir afusellat, per bé que el van indultar quan ja era al lloc on l'havien d'executar i el van acabar desterrant.**

—No volem comparar-nos amb l'obra de Soljenitsin ni amb la de Dostoievski, però ens situem en el grup de gent que té una manera de pensar ben diferent de la de l'estat.

—**Hi ha bastants persones que van contra el govern de Putin i que pensen que heu anat massa lluny en la vostra acció. Aleksei Navalni, el popular polític de l'oposició, ens va descriure la vostra acció a la catedral com una estúpidesa. Heu dividit l'oposició?**

—Navalni va elogiar la nostra actuació al Palau Roig en què vam escridassar Putin per covard. És evident que Navalni no ha comprès la connexió que hi ha entre la nostra actuació davant del Kremlin i la que vam portar a terme a la catedral del Crist Salvador. El nostre objectiu és separar el govern de la majoria russa, que fins ara s'ha mostrat políticament apàtica.

—**Però també és cert que molts russos han rebut unes penes que superen els dos anys de condemna que heu de complir vosaltres.**

—Hi ha una connexió inequívoca entre el nostre judici i els elements relacionats amb la popularitat de Putin. Les últimes enquestes mostren que la seua popularitat va baixant.

—**Heu vist res que us agradi o que us desagradi els darrers mesos després de la vostra detenció?**

—M'ha impressionat la ressonància tan gran que hem tingut. La reacció del govern a la nostra acció encara ens l'esperàvem, perquè al cap i a la fi ens enfrontàvem a un sistema autoritari. Però m'alegre de tenir el suport dels nostres amics i simpatitzants, tot i l'amenaça de la condemna. M'alegra saber que la lluita per les nostres idees i valors encara continua.

—**Ara heu iniciat un procés d'apel·lació. Creieu que podrien reduir-vos la condemna?**

—Això no té importància.

—**No us fa por la vida a la presó?**

—No sóc joc, que he tenir por, sinó el poder judicial.

—**Què fareu quan sortiu de la presó? Fareu una ronda mundial, publicareu discos i fareu diners gràcies a la vostra fama? O fareu política?**

—No té sentit pensar en aquestes coses mentre existeix aquest sistema autoritari.

Matthias Schepp

© *Der Spiegel*

Traducció d'Adel Abugren